

TER ONDERTEKENING

Aan de Minister voor Klimaat en Energie

1/6/23
Directoraat-generaal Klimaat
en Energie

Directie Energiemarkt

Auteur

TER BESLISSING

Datum

1 juni 2023

Kenmerk

DGKE-DE / 27550453

nota

Versturen aan de Tweede Kamer van brief over
energiediplomatie en import van waterstof

Bijlage(n)

2

Parafenroute

[Redacted signature area]

Aanleiding

U heeft op 9 december in de Kamerbrief over gasleveringszekerheid aangegeven de Kamer in het voorjaar van 2023 te informeren over een energiediplomatie-strategie voor met name LNG en waterstof. Bijgevoegd vindt u de Kamerbrief die door u en de ministers van EZK, BZ en BHOS is opgesteld.

Geadviseerd besluit

U wordt geadviseerd de brief naar de Tweede Kamer te versturen.

Akkoord.

Kernpunten

- De ambitie om de inzet op de toekomstige leveringszekerheid op het gebied van waterstof te vergroten is het centrale thema van deze brief. Met het vaststellen van de EU richtlijn voor hernieuwbare energie en de aankomende verplichtingen voor industrie en transport gaat de waterstofmarkt een nieuwe fase van ontwikkeling in. Voor Nederland zijn de belangen groot: waterstof speelt een cruciale rol bij de verduurzaming van de industrie en transportsector. Naast eigen productie zal naar eerste grove inschatting rond 50% import nodig zijn.
- De huidige aanpak van het kabinet is gericht op het bieden van zekerheid over de belangrijkste randvoorwaarden: infrastructuur voor transport en opslag, certificering, veiligheid en regulering. Hierbij is diversificatie van groot belang, vandaar de noodzaak van een netwerk met een brede groep landen.
- De brief stelt dat het kabinet meer zekerheid wil bieden dat de import ook daadwerkelijk tijdig, duurzaam, veilig en grootschalig van de grond komt.

Daarom zal het kabinet de inspanningen intensiveren met een grotere rol voor

energiediplomatie gericht op leveringszekerheid en zo nodig aanvullend instrumentarium. Deze aanjagende rol is met name nu in de beginfase van belang, uiteindelijk is het aan marktpartijen om de markt te ontwikkelen.

- Prioriteiten zijn 1) het adresseren van markt- en coördinatie-falen in de beginfase van de ontwikkeling van import, 2) het realiseren van de eerste import-exportketens, met aandacht voor diversificatie van waterstofdragers en 3) aandacht voor internationaal maatschappelijk verantwoord ondernemen (IMVO).
- Voor het onderwerp markt- en coördinatie-falen wordt een onderzoek aangekondigd naar huidig en eventueel aanvullend instrumentarium, waarvan de resultaten rond de zomer zullen worden gedeeld.
- Voor de keuze van import-exportketens wordt ingezet op strategische waterstofcorridors: binnen Europa (Spanje, Portugal, Noorwegen en andere landen in Scandinavië), met het Midden-Oosten, en met de Verenigde Staten en Canada. Daarnaast verkenning van kansen met Afrika, Zuid-Amerika en Australië.
- Verder wordt uitgewerkt welke activiteiten de overheid zal ontplooiën om via energiediplomatie de ontwikkeling van import extra te stimuleren, en welke rol staatsdeelnemingen kunnen spelen.
- Ten slotte wordt ingegaan op IMVO-aspecten. N.a.v. een TK-motie (D66, Groenlinks)¹ uit 2022 heeft Arcadis een risicoanalyse uitgevoerd. Dit rapport wordt meegestuurd, met in de brief een korte duiding en uitleg van de aanpak van het kabinet, met verwijzing naar o.a. Europese wetgeving en het recente convenant voor hernieuwbare energie, en met het benoemen van dat dit onderwerp soms tot dilemma's kan leiden.
- Duidelijk is dat waterstof al een belangrijk onderwerp is geworden in de buitenlandse relaties. Naast toekomstige import van waterstof gaat het hier ook om internationaal klimaatbeleid en om handelsbevordering. Ook is het een thema in diverse buitenlandse werkbezoeken van leden van het kabinet en de Koning.

Toelichting op het proces

- De brief is opgesteld in nauwe samenwerking met het ministerie van Buitenlandse Zaken. De brief is behandeld in de ANVR van 17 mei en in de MCKE van 30 mei. Opmerkingen op het gebied van IMVO en veiligheid zijn verwerkt. Voor het opstellen van het rapport over IMVO zijn in samenwerking met Arcadis experts van de SER (Sociaal Economische Raad) en SOMO (Stichting Onderzoek Multinationale Ondernemingen) en deelnemers van de import-werkgroep van het Nationaal Waterstof Programma geraadpleegd.
- In de inleiding wordt ook kort ingegaan op de inzet van het kabinet op andere energiebronnen, en op de samenhang met het beleid voor grondstoffen. Voor deze onderwerpen wordt waar van toepassing verwezen naar andere recente Kamerbrieven. In de Kamerbrief over gasleveringszekerheid van 14 april jl.² is het kabinet al ingegaan op de internationale inzet met betrekking tot aardgas en LNG. Daarom is ervoor gekozen om deze brief alleen te richten op waterstof.

¹ Kamerstuk 32813-1025

² Kamerstuk 29023-417